Veiviser til ressurs- og miljøstatistikk

2012

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Veiviser til ressurs- og miljøstatistikk 2012

Dette heftet inneholder et utvalg av statistikkene utgitt siste året av Statistisk sentralbyrå.

Utvalgte data fra andre nasjonale og internasjonale kilder er også inkludert. Heftet fungerer dels som en oversikt og dels som en veiviser til mer omfattende beskrivelser og statistikk i nyhetsartikler, fagrapporter og statistikkbanken.

Heftet er også tilgjengelig i elektronisk format på http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/. Et klikk på web-adressene i «Mer informasjon»-boksene gir direkte tilgang til oppdatert statistikk.

Innhold

Tilgang og bruk av naturressurser

Energi ... 3
Jordbruk ... 8
Skog ... 10
Vilt ... 11
Fisk ... 12
Vann ... 13
Areal ... 14

Forurensning og miljøproblemer

Klima ... 18
Luftforurensning ... 24
Støy ... 29
Helse- og miljøfarlige stoffer ... 30
Vannforurensning ... 31
Avfall ... 33

Standardtegn	
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	|
Desimalskilletegn	,

© Statistisk sentralbyrå, november 2012
Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Energi

Uttak og forbruk[1] av energivarer i Norge

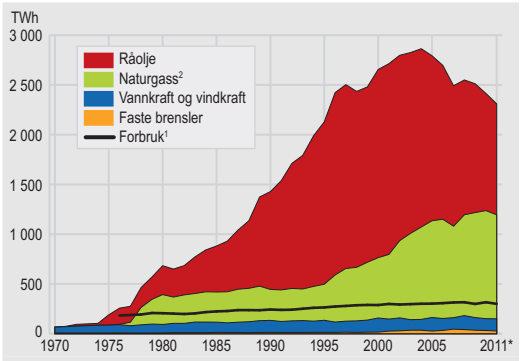

[1] Inkludert energinæringene og energibærere brukt som råstoff, ekskludert utenriks sjøfart.

[2] Inkludert faklet naturgass.

Kilde: Energistatistikk, Statistisk sentralbyrå, Oljedirektoratet og NVE.

Produksjon av olje, gass og kull i verdens største produsentland. 2011*

	I alt		Olje	Gass	Kull
	Mill. tonn o.e.	Prosentandeler	Mill. tonn	Mill. tonn o.e.	Mill. tonn o.e.
Verden	**10 809**	**100,0**	**4 106**	**2 813**	**3 889**
Kina	2 138	19,8	203	86	1 849
USA	1 435	13,3	361	535	540
Russland	1 257	11,6	513	556	188
Saudi Arabia	604	5,6	529	75	0
Iran	346	3,2	219	126	1
Indonesia	342	3,2	47	80	216
Canada	339	3,1	173	133	34
India	336	3,1	44	38	253
Australia	301	2,8	20	49	231
Mexico	208	1,9	160	42	6
Qatar	197	1,8	63	135	0
Norge	184	1,7	93	90	1

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/ http://www.ssb.no/ogprodre/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/energiregn/
IEA	http://www.iea.org

Energi

Samlet energibruk[1] per enhet brutto nasjonalprodukt (BNP[2]) og energibruk (TWh) fordelt på fornybare og ikke-fornybare kilder

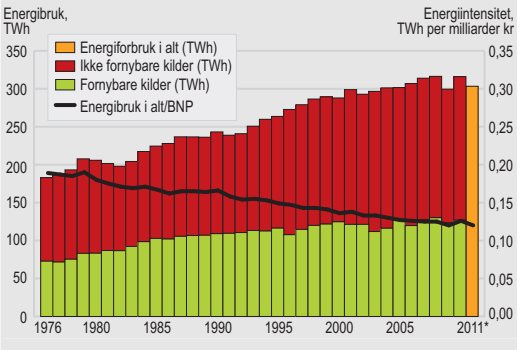

[1] Inklusive energibruk i energinæringene (også fakling) og energibærere brukt som råstoff.
[2] BNP i faste priser (2010-kroner). Utenriks sjøfart ikke inkludert.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk per innbygger. Utvalgte land. kWh

	1990	2000	2010
Verden	**19 592**	**19 402**	**21 893**
EU-27	**40 657**	**41 011**	**40 147**
Island	96 234	129 617	198 395
USA	89 939	94 582	83 977
Finland	66 882	73 215	79 755
Norge	58 190	67 674	77 993
Sverige	64 794	62 982	64 253
Japan	41 760	48 041	45 830
Danmark	39 693	41 017	40 790
Kina	8 932	10 188	21 222
India	4 382	5 288	6 951

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/emner/01/03/10/rapp_201131/ http://www.ssb.no/emner/01/rapp_indikator_utvikling/
IEA	http://www.iea.org/

Energi

Energibruk i ulike forbrukergrupper[1]

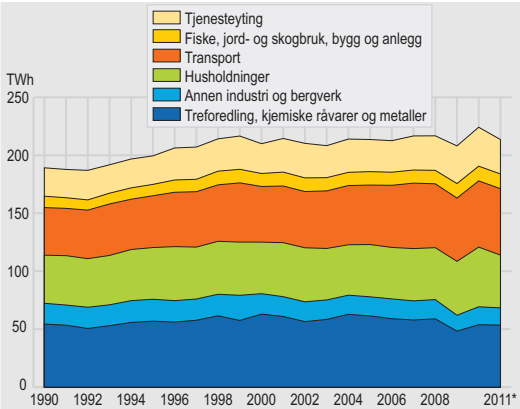

[1] Ekskl. energi brukt i energiproduserende næringer og energi brukt som råstoff.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk i ulike forbruksgrupper. Prosent

	1990	2000	2010	2011*
Energibruk i alt	**100**	**100**	**100**	**100**
Treforedling, kjemiske råvarer og metaller	29	30	24	25
Annen industri og bergverk	9	8	7	7
Husholdninger	22	21	23	21
Transport	22	23	25	27
Fiske, jord- og skogbruk, bygg og anlegg	5	5	6	6
Tjenesteyting	13	12	15	14

Kilde: Energibalansen, Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/energiregn/

Energi

Påviste reserver av olje og naturgass i verden og Norge ved utgangen av 2011. Millioner tonn oljeekvivalenter (Mtoe)

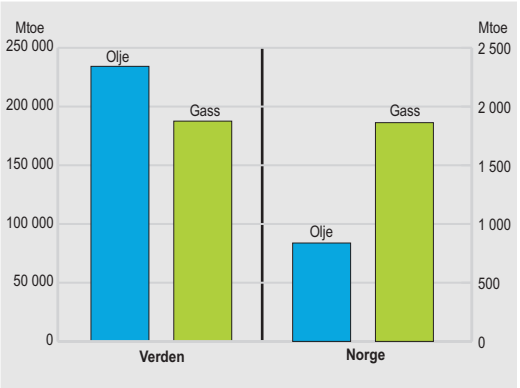

Kilde: BP – Statistical Review of World Energy 2012.

Verdens påviste reserver av fossile energivarer

	Olje Mrd. fat	Gass Billioner m³	Kull Mrd. tonn
Verden per 31. desember 1991	**1 032,7**	**131,2**	**..**
Verden per 31. desember 2001	**1 267,4**	**168,5**	**..**
Verden per 31. desember 2011	**1 652,6**	**208,4**	**860,9**
Nord-Amerika[1]	217,5	10,8	245,1
Latin- og Mellom-Amerika	325,4	7,6	12,5
Europa inkl. tidligere Sovjetunionen	141,1	78,7	304,6
Midtøsten	795,0	80,0	1,2
Afrika	132,4	14,5	31,7
Asia og Oceania	41,3	16,8	265,8
Norge[2]	6,9	2,1	0,0

[1] Nord-Amerika inkluderer Mexico.
[2] Norske kullreserver på Svalbard var om lag 12 millioner tonn i 2011.
Kilde: BP – Statistical Review of World Energy 2012 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani – Årsrapport 2011.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/olje_gass/
BP	http://www.bp.com
Store Norske Spitsbergen Kulkompani	http://www.snsk.no

Energi

Vannkraftpotensialet fordelt på utbygd, ikke disponert og vernet samt faktisk forbruk av elektrisitet

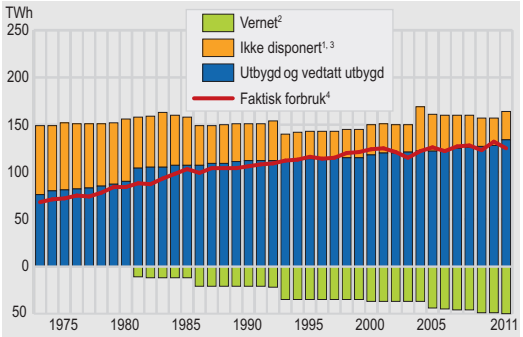

[1] Inkluderer forhåndsmeldte og konsesjon søkt. [2] Vassdrag som er varig vernet av Stortinget er ikke med i tallene før 1981. [3] Den store økningen i 2004 skyldes at små kraftverk mellom 50 kW og 10 000 kW er tatt med i potensialet. [4] Brutto forbruk som inkluderer nett-tap og forbruk i kraftstasjonene.
Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kraftutveksling mellom Norge og andre land. GWh

	1990	2000	2010	2011
Fra Norge til andre land				
I alt	**16 401**	**20 529**	**7 123**	**14 329**
Sverige	12 329	15 763	4 174	7 106
Danmark	3 958	4 634	1 459	3 600
Nederland	0	0	1 377	3 492
Finland	114	131	114	131
Til Norge fra andre land				
I alt	**408**	**1 474**	**14 673**	**11 255**
Sverige	399	919	7 993	7 026
Danmark	7	146	4 056	2 413
Nederland	0	0	2 259	1 489
Russland	0	236	209	199
Finland	2	174	156	127
Netto eksport fra Norge	**15 993**	**19 055**	**-7 549**	**3 074**

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/elektrisitetaar/ http://www.ssb.no/muh/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/elektrisitetaar/ http://www.ssb.no/tabell/muh/

Energi

Produksjon av elektrisitet. 2011. TWh

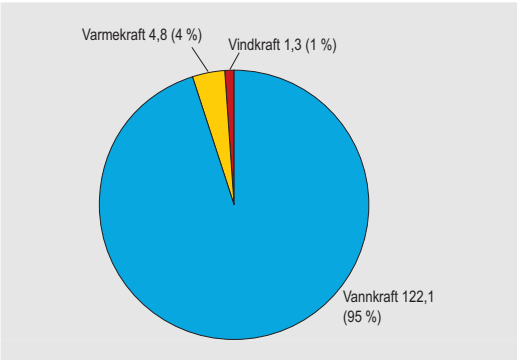

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energibruk i husholdninger, per husholdning og per person[1]. kWh

	1990	1995	2000	2005	2010
Energibruk per husholdning	23 594	24 098	22 795	22 172	23 445
Elektrisitet	17 300	18 779	17 836	16 802	18 183
Fyringsolje, parafin, LPG	2 851	1 908	1 414	1 234	958
Ved	3 239	3 231	3 407	3 890	3 786
Kull, gass, fjernvarme	203	181	138	246	519
Energibruk per person	9 762	10 219	9 882	9 742	10 551

[1] Energibruk til boliger og hytter. Ekskl. energiforbruk til privatbiler og redskaper utendørs.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/elektrisitet/ http://www.ssb.no/elektrisitetaar/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/elektrisitet/ http://www.ssb.no/tabell/elektrisitetaar/

Jordbruk

Jordbruksareal i drift

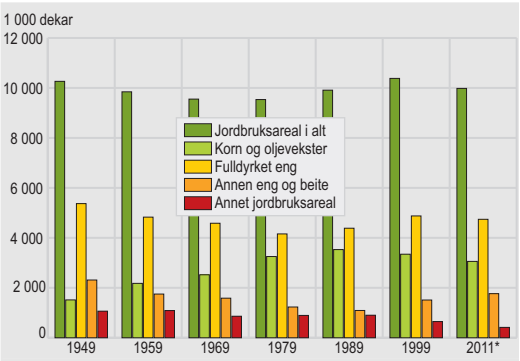

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel av totalt jordbruksareal som er økologisk drevet eller under omlegging til økologisk drift i de nordiske landene. Prosent av jordbruksarealet

	Norge	Sverige	Danmark	Finland
1991	0,2	1,0	0,6	0,3
1995	0,6	2,6	1,4	2,1
2000	2,0	5,4	6,0	6,6
2005	4,2	6,9	5,4	6,5
2010	5,7	14,2	6,4	7,5
2011*	5,6	15,7	6,4	7,9

Kilde: Norge: Debio og Statistisk sentralbyrå, Sverige: KRAV, Statistiska centralbyrån og Jordbruksverket, Danmark: Plantedirektoratet og Danmarks Statistik, Finland: KTTK, Evira og Tike.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/stjord/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/stjord/

Jordbruk

Irreversibel avgang av dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven

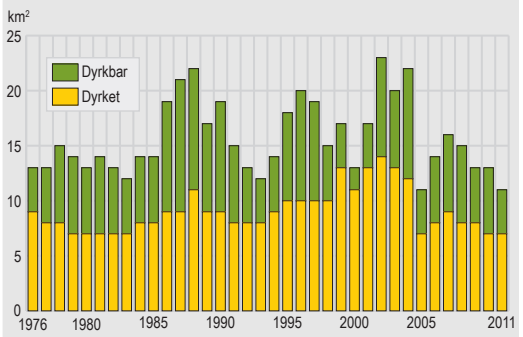

Kilde: Statens landbruksforvaltning og KOSTRA, Statistisk sentralbyrå.

Samlet gjødselmengde nitrogen og fosfor fra handels[1]- og husdyrgjødsel. Tonn

	Nitrogen		Fosfor	
	Handelsgjødsel	Husdyrgjødsel	Handelsgjødsel	Husdyrgjødsel
1990	110 418	42 425	16 002	12 030
2000	107 410	39 331	13 325	12 578
2005	106 882	38 871	12 660	12 395
2008	116 351	37 758	13 403	12 302
2009	82 549	37 655	7 071	12 237
2010	83 081	37 592	7 669	12 094
2011*	96 851	37 206	8 901	11 946

[1] Handelsgjødsel gjelder omsatt mengde fra grossister og importører. Tallene for 2008, 2009 og 2010 er påvirket av hamstring pga. forventet sterk prisøkning i 2009.

Kilde: Mattilsynet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/jordbruk/ http://www.ssb.no/emner/10/04/jordbruk_miljo/
Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/kofola/

Skog

Volum av stående skog[1]

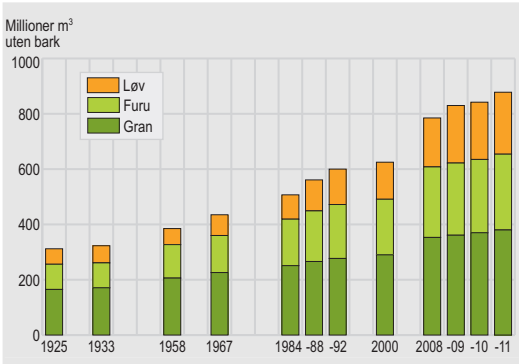

[1] Fra og med takstperioden 2005-2009 inngår også skog over barskoggrensa.
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Landsskogtakseringen.

Skogareal og annet trebevokst areal i utvalgte europeiske land

	Skogareal. 1 000 km²	Trebevokst areal. 1 000 km²	Skog per innbygger. Dekar
Norge	101	27	21,1
Sverige	282	30	30,6
Finland	222	11	41,8
Danmark	5	0	0,9
Storbritannia	29	0	0,5
Tyskland	111	0	1,4
Frankrike	160	16	2,6
Spania	182	96	4,0

Kilde: The Global Forest Resources Assessment 2010, FAO.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/skog/
Siste publisering	http://www.ssb.no/lst/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/lst/
FAO	http://www.fao.org/forestry/fra/en/

Vilt

Antall felte elg, hjort, villrein og rådyr

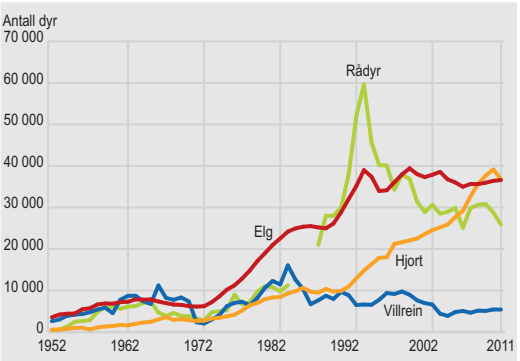

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig antall drepte rovdyr per år

	Ulv	Bjørn	Jerv	Gaupe
1866-1875	42	122	59	157
1926-1935	4	3	12	4
1966-1975	-	-	17	43
1996-2005	4	5	37	87
2006/2007	2	4	79	82
2007/2008	5	13	77	111
2008/2009	5	12	90	136
2009/2010	8	18	89	147
2010/2011	13	10	105	157
2011/2012	9	16	112	92

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/rovdyravg/ http://www.ssb.no/elgjakt/ http://www.ssb.no/hjortejakt/ http://www.ssb.no/reinjakt/ http://www.ssb.no/srjakt/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i sidene for Siste publisering

Fisk

Gytebestand og føre var-grense for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild

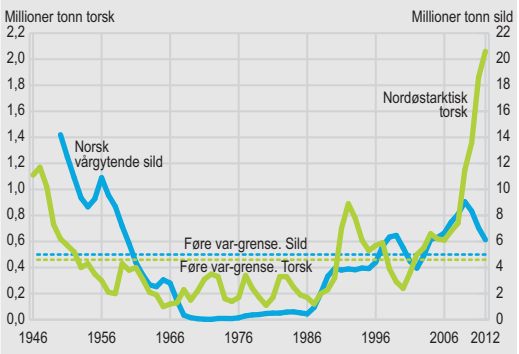

Kilde: Det internasjonale havforskningsrådet – ICES.

Fangstmengde etter hovedgrupper av fiskeslag. Salg av oppdrettet laks og ørret. 1 000 tonn

	1980	1990	2000	2011*
Fiskerier. Fisk og skalldyr, i alt	**2 400**	**1 592**	**2 699**	**2 290**
Pelagisk fisk	1 703	1 101	2 079	1 369
Torsk og torskeartet fisk	599	315	479	725
Flatfisk og bunnfisk	27	88	63	49
Annen fisk	21	15	8	3
Skalldyr og bløtdyr	50	73	71	144
Oppdrett, laks og ørret	**8**	**150**	**489**	**1 118**

Kilde: Fiskeridirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fiskeri/ http://www.ssb.no/fiskeoppdrett/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/fiskeri/ http://www.ssb.no/tabell/fiskeoppdrett/
Eksterne kilder	http://www.fiskeridir.no/ http://www.imr.no http://www.ices.dk

Vann

Andel utnyttede ferskvannsressurser og uttak per innbygger. Utvalgte land. 2009 eller senest tilgjengelige år

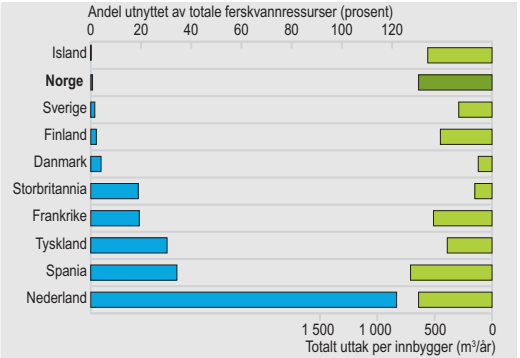

Kilde: OECD.

Kommunal vannforsyning

		2005	2010	2011
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning	Prosent	84,7	83,5	84,1
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett	Millioner kubikkmeter	..	744	740
Andel til husholdningsforbruk (boliger/leiligheter)	Prosent	..	41	41
Andel til husholdningsforbruk (hytter/fritidsbolig)	Prosent	..	1	2
Andel til industri	Prosent	..	12	13
Andel til tjenesteytende næringer	Prosent	..	6	6
Andel til primærnæringer (jordbruk/skogbruk/fiske)	Prosent	..	3	3
Andel til annet forbruk	Prosent	..	5	4
Andel lekkasje	Prosent	..	31	32
Gjennomsnittlig husholdningsforbruk	Liter/person*døgn	202	213	209

Kilde: KOSTRA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/vann_kostra/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/vann_kostra/

Areal

Arealressurser etter hovedklasser. Norges hovedland

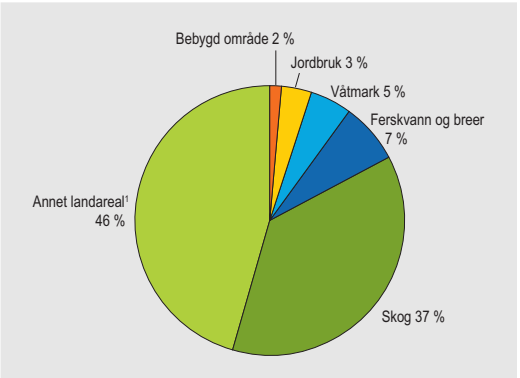

[1] Annet landareal består av åpen fastmark, bart fjell, grus og blokkmark.
Kilde: Kartverket, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Samlet areal og arealfordelinger[1]. 2012. km²

	I alt	Arealfordeling land/vann		Arealfordeling fastland/øyer	
		Land	Ferskvann	Fastland	Øyer i saltvann
Kongeriket Norge	385 186	365 246	19 940	301 483	83 672
Hovedlandet	323 787	304 248	19 539	301 483	22 275
Svalbard	61 022	60 627	395	.	61 020
Jan Mayen	377	371	6	.	377

[1] Tallene for land/ferskvann er kvalitetsjustert og summen av disse avviker noe fra summen av fordelingen fastland/øyer i saltvann.
Kilde: Kartverket.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/areal/
Siste publisering	http://www.ssb.no/arealdekke/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/arealdekke/
Kartverket	http://www.statkart.no/

Areal

Andel bebygd areal etter arealbruksklasse. Norges hovedland. 2011

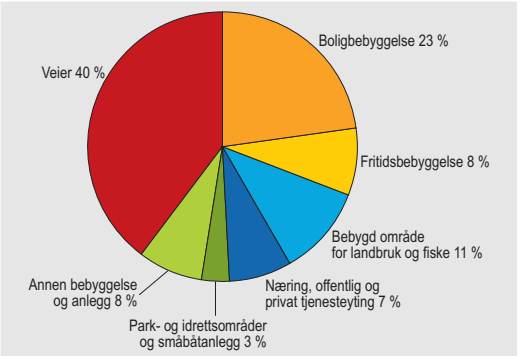

Kilde: Kartverket, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Areal og bosatte i tettsteder. Hele landet, per 1. januar

	Tettstedsareal. km²	Bosatte i tettsteder	Andel av befolkningen bosatt i tettsteder. Prosent
2000	2 139	3 396 382	76
2002	2 194	3 474 623	77
2003	2 225	3 514 417	77
2004	2 218	3 536 454	77
2005	2 219	3 560 137	77
2006	2 263	3 607 813	78
2007	2 294	3 655 391	78
2008	2 334	3 722 786	79
2009	2 340	3 780 068	79
2011	2 403	3 899 115	79
2012	2 423	3 958 038	79

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/beftett/ http://www.ssb.no/arealstat/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/beftett/ http://www.ssb.no/tabell/arealstat/

Areal

Vernede områder[1] etter vernetype. km². 31. desember

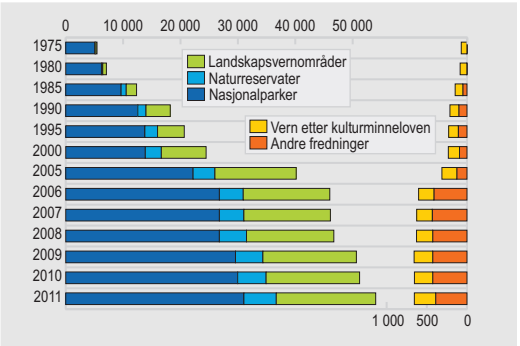

[1] Områdene på Svalbard er fredet med hjemmel i svalbardmiljøloven. De er ikke tatt med i figuren.
Kilde: Statistisk sentralbyrå, Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren.

Areal i strandsonen etter tilgjengelighet og bruk. Kommunegruppe. 1. januar 2011. Prosent

	Potensielt tilgjengelige arealer		Areal til bygninger og installasjoner		
	Mindre enn 25 grader terreng-helning	Med 25 grader terreng-helning eller mer	Bygnings-nært areal < 50 m fra bygning	Dyrket mark	Vei- og jernbane-areal
Alle kommuner	49,5	19,8	16,6	11,9	2,2
Oslofjordområdet[1]	34,3	5,1	51,5	5,8	3,3
Områder med stort arealpress[1]	43,6	11,7	29,0	13,1	2,6
Områder med mindre arealpress[1]	51,5	22,2	12,3	11,9	2,1

[1] Regjeringens forvaltningsområder for strandsonen.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/strandsone/ http://www.ssb.no/arealvern/ http://www.ssb.no/fysplan/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/arealvern http://www.ssb.no/tabell/strandsone/

Areal

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Lengde gang- og sykkelveier, turstier og løyper med kommunalt driftsansvar

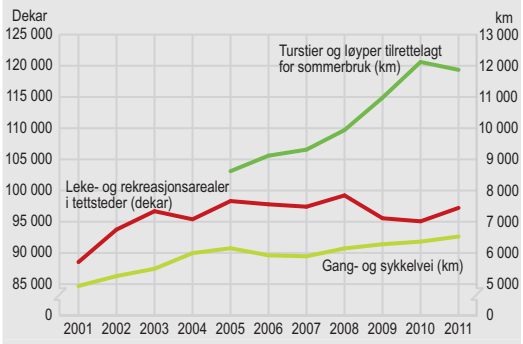

Kilde: KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering).

Dispensasjonspraksis i kommunal saksbehandling[1]. 2001 og 2011

Område- og tiltakstype	År	Antall søknader om dispensasjon innvilget	Andel søknader om dispensasjon innvilget. Prosent
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder)	2001	3 646	74
	2011	1 506	84
Nye bygninger i områder med byggeforbud langs ferskvann	2001	269	80
	2011	250	77
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø	2001	1 096	67
	2011	1 045	78
Tiltak i spesialområder for bevaring av kulturminner	2001	96	55
	2011	..	..
Dispensasjoner for motorferdsel i utmark	2001	11 863	94
	2011	13 879	97

[1] For 2001 gjelder tallene kun kommuner som har rapportert, ca 80 prosent av alle kommuner.
Kilde: KOSTRA.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fysplan/ http://www.ssb.no/miljo_kostra/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/miljo_kostra/

Klima

Utvikling i global middeltemperatur[1]

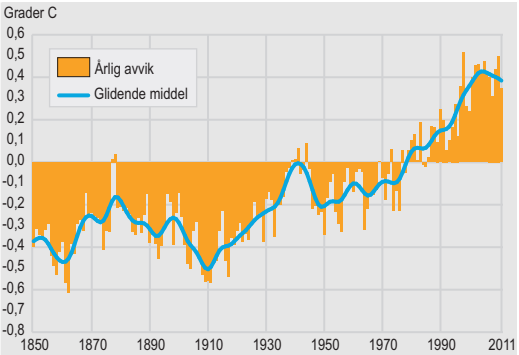

[1] Avvik i forhold til normalverdien for perioden 1961-1990.

Kilde: Climate Research Unit - University of East Anglia og Hadley Centre - UK Meteorological Office.

CO_2-utslipp i utvalgte land

	CO_2-utslipp 2010. Millioner tonn	Endring fra 1990. Prosent	CO_2-utslipp per innbygger 2010. Tonn
USA	5 697	11,9	18,4
Russland	1 593	-36,2	11,1
Japan	1 192	4,4	9,4
Tyskland	819	-21,4	10,0
Storbritannia	502	-14,7	8,1
Frankrike	388	-2,5	6,2
Ukraina	290	-59,7	6,3
Finland	64	12,5	11,9
Sverige	53	-7,0	5,6
Danmark	50	-7,1	9,1
Norge	45	30,6	9,3

Kilde: FN (UNFCCC og UNSD).

Mer informasjon

Temperatur	http://hadobs.metoffice.com/hadcrut3/diagnostics/global/nh+sh/
Utslipp	http://unfccc.int/ghg_data/items/3800.php
	http://unstats.un.org/unsd/demographic/

Klima

Utvikling i norske klimagassutslipp

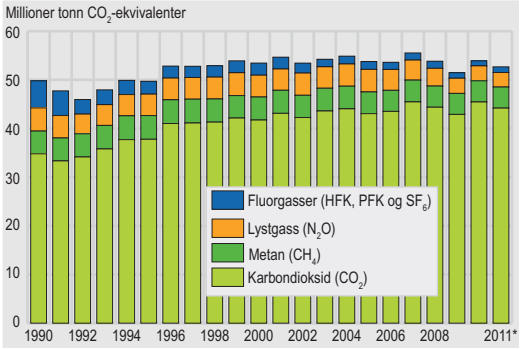

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av klimagasser etter kilde. Mill. tonn CO_2-ekvivalenter

	1990	2000	2010*	2011*
I alt	**49,8**	**53,4**	**53,9**	**52,7**
Olje- og gassutvinning	7,7	12,6	13,8	13,4
Industri og bergverk	19,1	17,0	12,1	11,9
Energiforsyning	0,3	0,5	2,3	2,1
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	2,6	1,8	1,9	1,4
Veitrafikk	7,8	8,5	10,1	10,1
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	5,6	6,3	7,2	7,2
Jordbruk	4,5	4,5	4,3	4,2
Andre kilder	2,1	2,1	2,3	2,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/klima/
Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Klima

Utslipp av klimagasser etter næringer og husholdninger

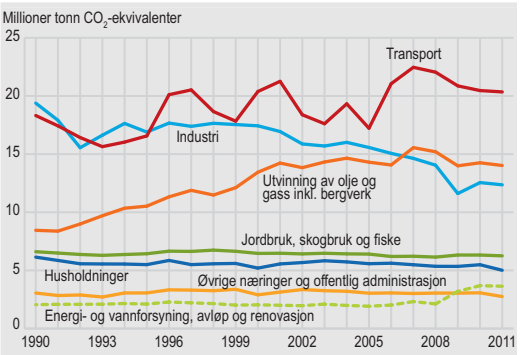

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Husholdningenes og de enkelte næringenes bidrag til totale klimagassutslipp og produksjon. 2011*

	Utslipp av klimagasser. Prosent	Produksjon. Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	10	2
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	22	14
Industri	19	17
Energi- og vannforsyning, avløp og renovasjon	6	2
Transport, inkl. utenriks sjøfart og luftfart	31	8
Øvrige næringer og offentlig administrasjon	4	57
Husholdninger	8	.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/knr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/ http://www.ssb.no/tabell/knr/

Utslippsintensitet[1], utslipp av klimagasser og produksjon knyttet til norsk økonomisk aktivitet[2, 3]. Indeks 1990=1

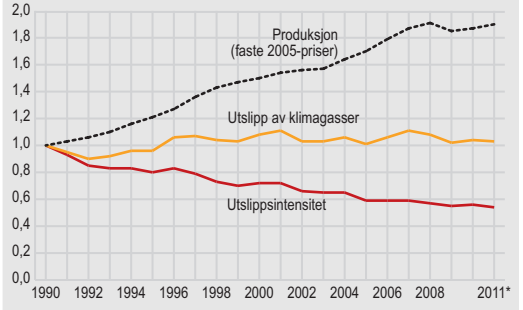

[1] Utslippsintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp til luft og aktivitetsnivå, og uttrykkes her i CO_2-ekvivalenter per millioner kroner produksjon (i faste priser). [2] Utslipp av klimagasser fra norsk økonomisk aktivitet skiller seg fra de nasjonale utslippstallene som publiseres av Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet, ved at utenriks sjøfart og utenriks luftfart er inkludert. [3] Ekskl. husholdningene.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslippsintensitet for klimagasser knyttet til norsk økonomisk aktivitet, etter næring. Tonn CO_2-ekvivalenter per million kroner produksjon

	1990	2000	2010*	2011*
Totalt for næringer	30,9	22,3	17,3	16,7
Jordbruk, skogbruk og fiske	168,7	120,0	91,3	87,7
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	32,1	27,6	29,3	29,1
Industri	53,3	35,5	20,6	19,9
Energi- og vannforsyning, avløp og renovasjon	37,8	30,1	46,0	45,0
Transport	99,3	80,8	76,5	73,5
Øvrige næringer og offentlig administrasjon	3,2	2,0	1,5	1,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/

Kvotepliktige utslipp[1] av klimagasser, etter næring

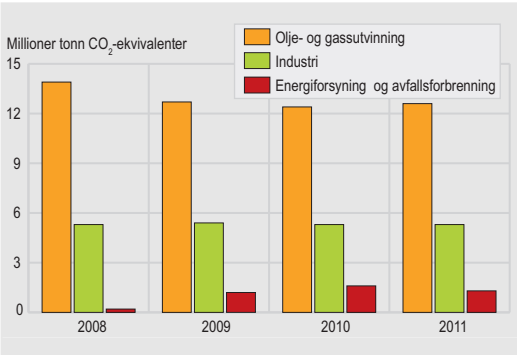

[1] Utslipp fra bedrifter som er underlagt klimakvoteforskriften.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kvotepliktige utslipp og vederlagsfrie klimakvoter. Totalt for perioden 2008-2011. Millioner tonn CO_2-ekvivalenter

	Kvotepliktige utslipp	Vederlagsfrie kvoter
Kvotepliktige bedrifter, i alt	77,1	31,9
Kvotepliktige bedrifter uten vederlagsfri tildeling	46,2	0,0
Kvotepliktige bedrifter med vederlagsfri tildeling	30,8	31,9
Olje og gass, bedrifter med vederlagsfri tildeling	5,3	4,6
Industri, bedrifter med vederlagsfri tildeling	21,3	25,0
Nærings-, drikkevare- og tobakksindustri	0,3	0,4
Trelast, trevare- og papirvareindustri	1,5	1,9
Oljeraffinering, kjemisk og mineralsk industri, metallindustri, produksjon av metaller	13,3	15,7
Gummivare- og plastindustri, mineralproduktindustri	6,2	7,0
Energiforsyning og avfallsforbrenning, med vederlagsfri tildeling	4,2	2,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2012-05-08-01.html
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Klima/Klimanorge/Tiltak-og-virkemidler/Nasjonalt-kvotesystem/

Klima og luftforurensning

Endring i utslipp fra 1990 til 2010, EU og Norge

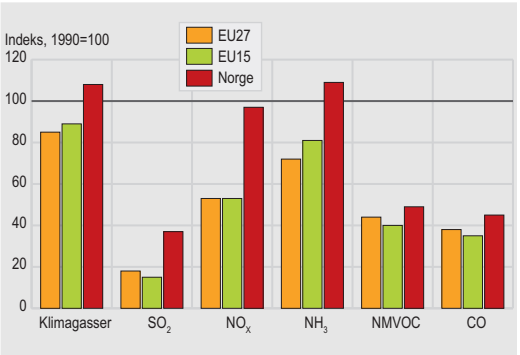

Kilde: EEA, Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Norske utslipp av karbondioksid (CO_2), metan (CH_4) og lystgass (N_2O), endring (prosent) og GWP-verdi[1] for gassene

	CO_2 Mill. tonn	CH_4 1 000 tonn	N_2O 1 000 tonn
1990	34,8	222,2	15,4
1995	37,8	231,8	14,2
2000	41,7	225,4	14,4
2005	43,1	212,4	14,9
2010*	45,5	206,9	9,9
2011*	44,2	206,3	9,6
Endring 1990-2010 (prosent)	27,0	-7,2	-37,4
GWP-verdi	1	21	310

[1] GWP-verdien (Global Warming Potential) for en gass er påvirkningen på drivhuseffekten sammenliknet med CO_2-påvirkningen.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/
Eksterne kilder	http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2012 http://www.eea.europa.eu/publications/eu-emission-inventory-report-1990-2010

Luftforurensning

Utslipp av NO_X og SO_2 og utslippsforpliktelser under Gøteborgprotokollen

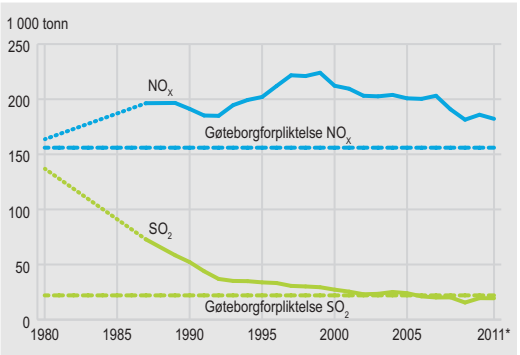

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av NO_X og SO_2 etter kilde. 1 000 tonn

	1980	1990	2000	2011*
NO_X, i alt	**164**	**191**	**212**	**182**
Olje- og gassutvinning	12	27	45	50
Industri og bergverk	26	24	24	21
Veitrafikk	50	61	52	35
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	69	74	87	70
Andre kilder	7	5	4	6
SO_2, i alt	**136**	**52**	**27**	**19**
Industri og bergverk	106	37	20	14
Energiforsyning	1	1	1	1
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	12	3	1	1
Veitrafikk	4	3	0	0
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	13	7	3	3
Andre kilder	0	0	0	0

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/klima/
Siste publisering	http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Luftforurensning

Utslipp av forsurende komponenter i Norge

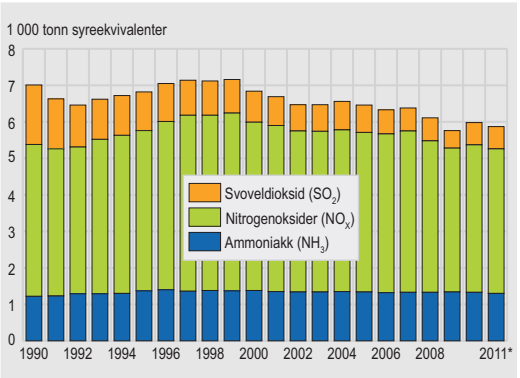

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av SO_2 og NO_x per innbygger. Utvalgte land

	SO_2 kg per innbygger		NO_x kg per innbygger	
	1990	2010	1990	2010
Storbritannia	65	7	50	18
Tyskland	67	5	36	16
Russland[1]	32	9	24	17
Sverige	12	4	31	20
Danmark	34	3	53	23
Norge	12	4	45	38

[1] Tallene omfatter bare den europeiske delen innen EMEP-regionen.

Kilde: EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme): «Emissions as used in EMEP models» og FN (befolkningstall).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/
EMEP	http://www.ceip.at/

Luftforurensning

Avsetning av forsurende komponenter i Norge

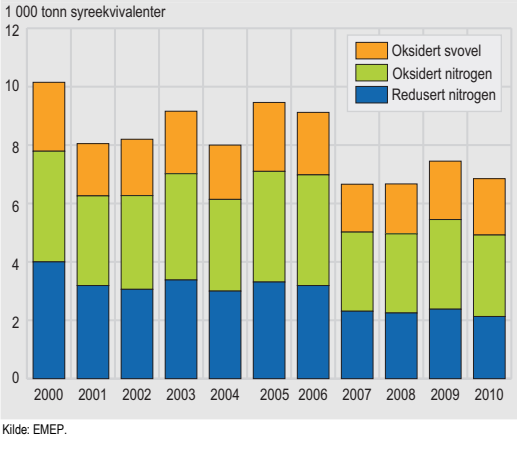

Kilde: EMEP.

Import av ozonnedbrytende stoffer til Norge. ODP-tonn[1,2]

	ODP-tonn
1986	2 911
1990	2 196
1995	97
2000	60
2005	15
2010	2
2011	0

[1] De ulike stoffene har forskjellig ozonnedbrytende potensial (ODP), og stoffene er her vektet med sine spesifikke ODP-faktorer før summering.

[2] Fra 2010 er det generelt ikke lenger lov å importere ozonreduserende stoffer, men det er noen unntak, blant annet til bruk i laboratorier og til analyse.

Kilde: Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

EMEP	http://www.emep.int/publ/reports/2012/Country_Reports/report_NO.pdf
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Klima/Ozonlaget/Ozonreduserende-stoffer/

Luftforurensning

Utslipp av NMVOC[1] etter kilde

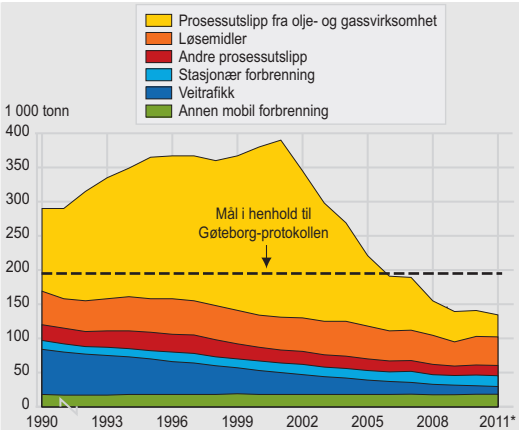

[1] NMVOC = Flyktige organiske forbindelser unntatt metan.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av karbonmonoksid (CO) etter kilde. 1 000 tonn

	1990	1995	2000	2011*
I alt	**747**	**512**	**387**	**327**
Olje- og gassutvinning	6	8	9	10
Industri og bergverk	67	41	26	23
Energiforsyning	1	1	3	6
Oppvarming i andre næringer og husholdninger	177	173	156	153
Veitrafikk	433	225	130	70
Luftfart, sjøfart, fiske, motorredskaper m.m.	63	63	63	65
Jordbruk	-	-	-	-
Andre kilder	1	1	0	0

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Luftforurensning

Utslipp av svevestøv (PM_{10}) etter kilde

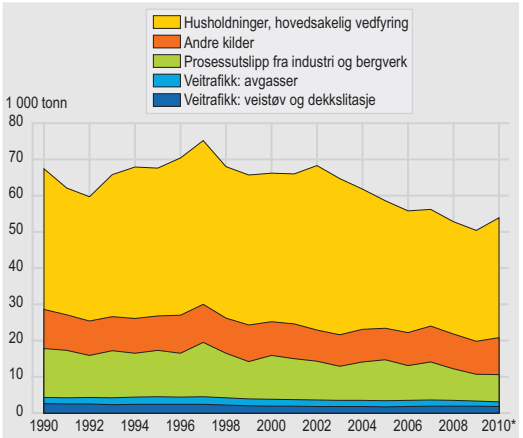

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp til luft av tungmetaller. kg

	1990	1995	2000	2010*
Bly	188 720	24 592	9 840	5 654
Kvikksølv	1 459	846	739	584
Kadmium	1 173	1 047	778	590
Kobber	25 614	22 890	23 687	26 211
Krom	12 786	11 352	8 701	2 945
Arsen	3 508	3 300	2 900	1 819

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/milgiftn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Støy

Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy. 2007

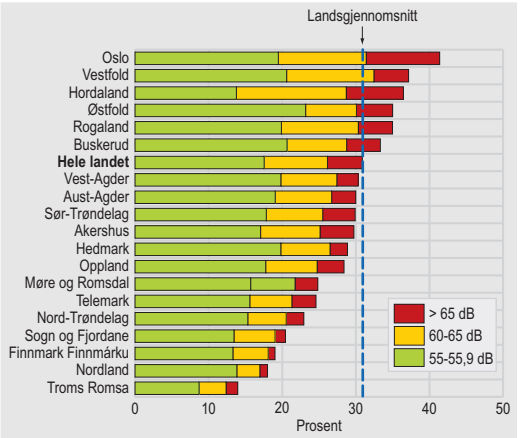

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Vegdirektoratet.

Støyplageindeks (SPI) etter kilde[1]

	SPI 2007	Andel 2007. Prosent	Endring 1999-2007. Prosent
I alt – alle identifiserte kilder	**603 900**	**100**	**9**
Veitrafikk	476 700	79	15
Industri	27 100	4	5
Annen næringsvirksomhet	15 100	3	-1
Luftfart	25 100	4	-13
Jernbane	21 900	4	-31
Andre kilder[2]	38 000	6	…

[1] SPI beregnes ved å multiplisere antall eksponerte personer innen hvert lydnivå med gjennomsnittlig plagegrad for det aktuelle lydnivået. [2] Bygg- og anleggsvirksomhet, motorsportbaner og skytebaner.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2009-05-14-01.html
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Stoy/

Helse- og miljøfarlige stoffer

Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer fordelt på fareklasser

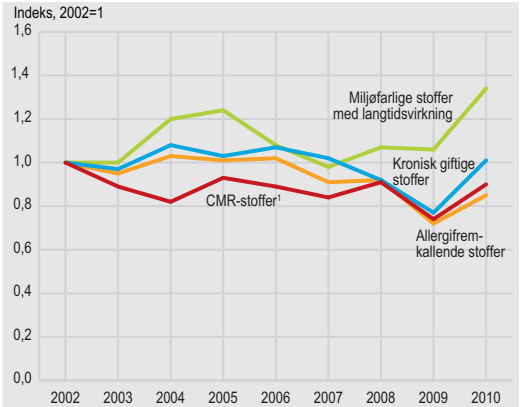

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer, fordelt på fareklasser[1]. 1 000 tonn

	2002	2004	2010
Bruk			
CMR-stoffer[2]	3 001	1 953	1 025
Kronisk giftige stoffer	160	186	148
Allergifremkallende stoffer	141	154	131
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	587	609	599
Utslipp			
CMR-stoffer[2]	4,4	4,1	3,9
Kronisk giftige stoffer	0,8	0,8	0,8
Allergifremkallende stoffer	3,7	3,7	3,1
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	4,8	6,0	6,5

[1] Fordi et stoff kan ha flere risikosetninger, kan det også inngå i flere fareklasser. Utslippsestimatene for fareklassene er dermed ikke direkte adderbare.

[2] CMR-stoffer: Stoffene kan forårsake kreft (C), mutasjoner (M) eller problemer med reproduksjonen (R).

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/emner/01/04/rapp_emissions/ http://www.ssb.no/vis/magasinet/miljo/art-2012-06-05-01.html
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/

Vannforurensning

Kommunalt avløp. Utslipp av organisk materiale målt ved biokjemisk oksygenforbruk (BOF5) og kjemisk oksygenforbruk (KOF). Fylke. 2010

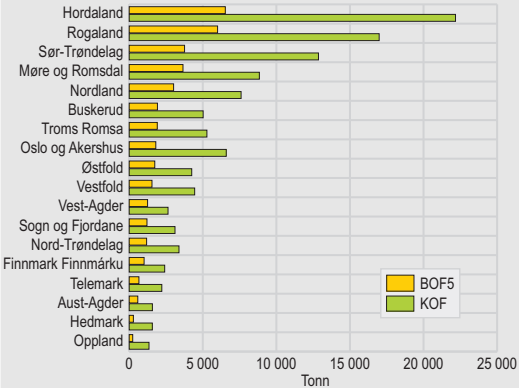

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen til Nordsjøen (Svenskegrensa til Lindesnes). Tonn

	Fosfor		Nitrogen	
	I alt	Av dette fra kommunalt avløp	I alt	Av dette fra kommunalt avløp
1985	1 465	928	32 231	11 929
1995	836	344	26 855	10 362
2005	653	216	21 107	7 123
2008	622	209	22 389	8 753
2009	609	207	22 442	8 199

Kilde: Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/ http://www.ssb.no/emner/01/04/20/rapp_avlop/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Ferskvann/ http://www.miljostatus.no/Tema/Hav-og-kyst/

Vannforurensning

Utvikling i rensekapasitet for avløpsrenseanlegg

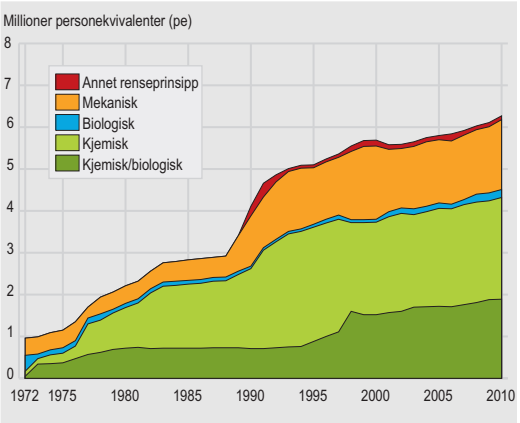

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen fra store avløpsanlegg (50 pe eller mer)

	2000	2005	2008	2010
Fosfor				
I alt (tonn)	825	735	802	813
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	0,2	0,2	0,2	0,2
Renseeffekt (prosent)	66,8	70,1	70,1	69,8
Nitrogen				
I alt (tonn)	13 191	11 880	12 702	13 313
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	3,7	3,2	3,2	3,3
Renseeffekt (prosent)	27,7	31,1	32,7	32,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/

Avfall

Avfallsmengder i Norge etter kilde. Endring BNP (indeks)

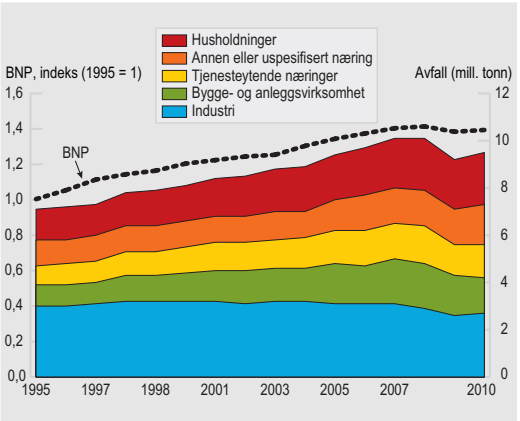

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Avfallsmengder i Norge etter materiale. 1 000 tonn

Materiale	1995	2000	2005	2010
I alt	**7 100**	**8 176**	**9 383**	**9 454**
Papir, papp og drikkekartong	1 037	1 118	1 198	1 107
Treavfall	1 334	1 300	1 584	1 660
Våtorganisk avfall	1 079	1 256	1 421	1 493
Plast	377	414	413	439
Metall	593	758	920	1 066
Farlig avfall	573	611	970	1 162
Andre materialer	2 109	2 718	2 879	2 527

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/avfall/
Siste publisering	http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfregno/

Avfall

Fordeling av vanlig avfall i Norge etter behandling

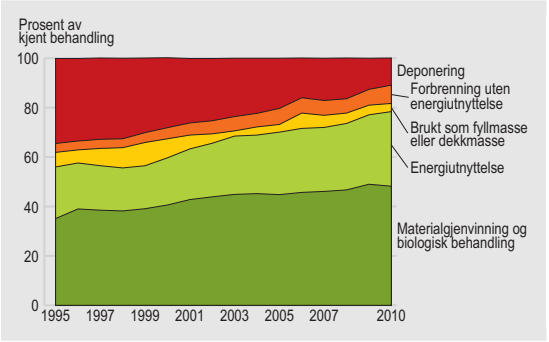

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp fra avfallsbehandling. Prosent av totale utslipp i Norge i 2010 og endring siden 1990

	Prosent av totale norske utslipp	Prosentvis endring fra 1990
Forbrenningsanlegg		
Svoveldioksid	0,7	-63
Nitrogenoksider	0,4	-23
Karbondioksid[1]	0,9	389
Bly	0,5	-99
Kadmium	0,2	-99
Kvikksølv	15,0	-47
Arsen	0,2	-98
Krom	0,1	-99
Kobber	0,0	-96
PAH-total	1,2	-20
Dioksiner	1,1	-98
Deponier		
Metan (klimagass)[1]	2,0	-36

[1] Regnet som prosentandel av totale klimagassutslipp i CO_2-ekvivalenter.
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/luft/

Avfall

Farlig avfall til godkjent behandling, etter materiale

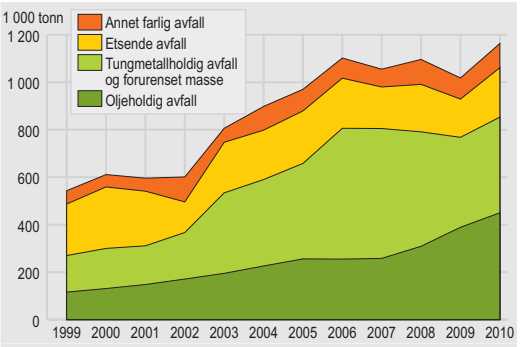

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Farlig avfall til godkjent behandling, etter type behandling[1]. 1 000 tonn

Type behandling	2003	2010
Oppstått i Norge i alt	806	1 162
Materialgjenvinning	64	187
Energiutnyttelse	105	155
Sluttbehandling	647	748
Lagerendringer[2]	..	72
Importert fra utlandet	255	377
Eksportert til utlandet	77	174

[1] Eksportert avfall er inkludert i de enkelte behandlingskategoriene.

[2] Lagerendringer i 2003 er slått sammen med sluttbehandling

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/ http://www.ssb.no/spesavf/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/spesavf/

Avfall

Husholdningsavfall etter disponering

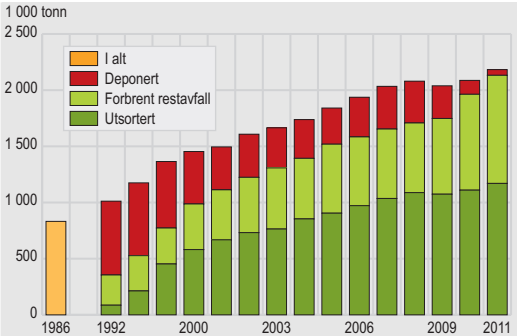

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mengde husholdningsavfall og utsorteringsgrad. De ti største kommunene. 2011

Kommuner sortert etter synkende innbyggertall	Husholdningsavfall per innbygger. kg	Andel utsortert for gjenvinning. Prosent
Oslo	387	49
Bergen	389	41
Trondheim	400	47
Stavanger	403	64
Bærum	408	52
Kristiansand	534	61
Fredrikstad	586	59
Tromsø	343	40
Sandnes	398	64
Drammen	541	60

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfkomm/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfkomm/

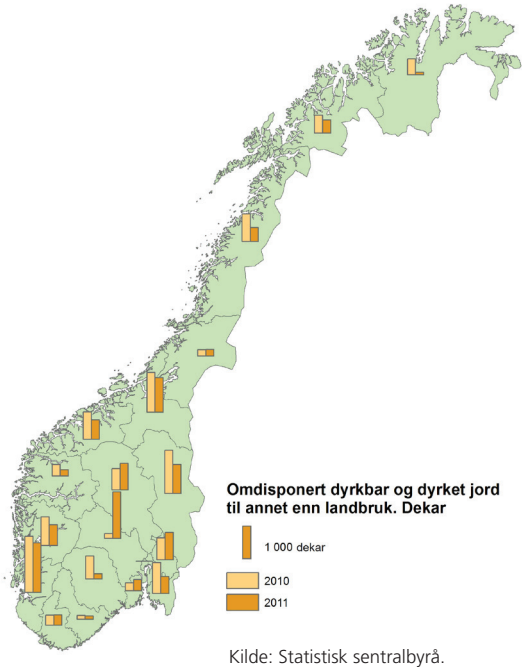

Kilde: Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8511-0 (trykt)
ISBN 978-82-537-8512-7 (elektronisk)

ISBN 978-82-537-8511-0
9 788253 785110

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway